

J-ovi bylo při jeho zřízení usnesení ze dne 17. července 1930 doručeno dne 15. září 1930, neboť se to stalo k vůli informaci, by nový opatrovník vyhověl příkazu k podpisu originální trhové smlouvy. Podle § 11 druhý odstavec cís. pat. ze dne 9. srpna 1854 čís. 208 ř. zák. jest ponecháno uvážení soudu, by hleděl i po lhůtě k rozkladům a stížnostem, lze-li ještě změnití opatření bez újmy jiného. I podle § 9 druhý odstavec nesp. říz. může první stolice své dřívější opatření změnití jen, pokud jím nenabýly práv jiné osoby. Tohoto předpokladu tu není. Usnesením ze dne 17. července 1930, kterým první soud na základě schválení krajského soudu schválil jako opatrovnícký soud nad choromyslnou Kateřinou J-ovou návrh smlouvy, již prodává svou polovici nemovitosti Františku a Marii V-ovým za 25.000 Kč, nabyli kupující práv vyplývajících ze schválené trhové smlouvy, jakmile jim vyhotovení usnesení podle § 187 nesp. pat. bylo doručeno. To se stalo dne 21. července 1930. Nebylo proto již lze toto usnesení na úkor kupujících k rozkladu ze dne 24. září 1930 změnití a bylo změnou napadeného usnesení rozklad zamítnouti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu Františka J-a.

Důvody:

Jest souhlasití s napadeným usnesením rekursního soudu, že rozklad opatrovníka Františka J-a, podaný po čtrnáctidenní lhůtě § 11 odstavce 1 nesp. řízení byl opožděný a nepřipustný. Neboť opatrovníckým schválením (ze dne 17. července 1930) osnovy trhové smlouvy, jež byla jen provedením opatrovnícky právoplatně schváleného soudního smíru, s nímž i tehdejší opatrovník Jan J. výslovně souhlasil, došlo k platnému projevu souhlasné vůle obou stran o prodeji nedílné polovice domku s pozemky manželům V-ovým podle §§ 861, 869, 21, 233, 244, 282, 865 obč. zák. a § 187 nesp. řízení, tudíž ke smlouvě trhové, ana obsahuje veškeré náležitosti smlouvy trhové podle § 1052 obč. zák. Nejde tedy jen o dohodu uzavřítí v budoucnu smlouvu podle § 936 obč. zák., jak stěžovatelka míní, a nabyli proto manželé V-ovi na základě opatrovnícky schválené trhové smlouvy obligačního práva na postoupení nedílné části nemovitosti, a změnou schvalovacího usnesení by mohli utrpětí újmu. Jest proto názor rekursního soudu o nepřipustnosti rozkladu, opřený o ustanovení § 9 druhý odstavec a § 11 druhý odstavec nesporného řízení správný.

Čís. 11355.

Každý, kdo jest zaměstnán při provozování hornictví, jest již po samém zákonu pojištěn, a to v horním podniku trvale zaměstnaný dělník i pro případ nemoci i pro případ invalidity, bez ohledu k tomu, zda ho majitel horního podniku u bratrské pokladny jako takového přihlásil čili nic. Majitele podniku stihá jen povinnost, by doplatil bratrské pokladně, co jí ušlo na pojistných příspěvcích následkem nepřihlášení nebo opožděného přihlášení po případě nesprávné přihlášky.

Lhostejno, že byl zaměstnanec pravoplatně zamítnut se svým nárokem na placení invalidního důchodu proti revírní bratrské pokladně nálezem vrchního rozhodčího soudu báňských bratrských pokladen.

(Rozh. ze dne 23. ledna 1932, Rv I 906/31.)

Žalobce, bývalý horník, domáhal se na žalovaném těžařstvu náhrady škody, ježto ho těžařstvo nepřihlásilo u bratrské pokladny jako plnoprávního člena. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Nálezem vrchního rozhodčího soudu bratrských pokladen v Praze ze dne 3. dubna 1928 byla žalobcova žaloba proti revírní bratrské pokladně ve Falknově pravoplatně zamítnuta. Tím jest zjištěno, že žalobce proti bratrské pokladně na placení invalidní renty nároku nemá. K přezkoumání tohoto nálezu soud první stolice není oprávněn. Tvrzení odvolání, že jde o rozsudek chybný, je rovněž neodůvodněné, neboť odvolatelka přehlíží, že zákon ze dne 11. července 1922, čís. 242 sb. z. a n., podle něhož žalobce byl na všechny dávky § 1 zák. toho pojištěn, nabyl účinnosti podle § 100 cit. zák., vládního nařízení ze dne 12. října 1923 čís. 197 sb. z. a n. a vyhlášky min. veř. prací ze dne 12. září 1924, čís. 202 sb. z. a n. teprve dnem 1. října 1924, takže žalobce ani od 1. října 1924 do 31. ledna 1926 neměl podle § 18 cit. zákona dovršenou tříletou čekací dobu. Tím pozbývají důvodnosti veškeré vývody odvolání, v nichž odvolatel dovozuje, že žalobce měl zákonný nárok proti bratrské pokladně na placení invalidního důchodu bez jakékoliv přihlášky a přijetí u bratrské pokladny a že ani v zákoně, ani ve stanovách náhradní nárok zaměstnance proti zaměstnavateli pro takový případ — neohlášení u bratrské pokladny — není stanoven. Žalobce neopírá nárok ten o stanovy ani o zákon ze dne 11. července 1922 čís. 242 sb. z. a n., nýbrž o důvod náhrady škody podle zákona občanského, an byl zaviněním žalované o nárok ten připraven. Podle § 9 stanov Falknovské bratrské revírní pokladny ze dne 2. července 1894 čís. 1322 byla žalovaná povinna žalobce u bratrské revírní pokladny písemným v § 9 podrobně uvedeným podáním ohlásiti, a to podle zjištěného zaměstnání žalobcova, jako člena plnoprávního (§ 5 stanov). Žalobce až do 1. listopadu (1. října) 1924, od kdy zákon čís. 242/22 nabyl účinnosti, nebyl zaviněním žalované přihlášen u bratrské pokladny jako plnoprávní člen, ač přihláška žalované byla stanovami uložena. Z důvodu toho — nepřihlášení žalobce jako plnoprávního člena u revírní bratrské pokladny — nárok žalobcův na invalidní důchod byl vrchním rozhodčím soudem bratrských pokladen zamítnut. Rovněž nelze přisvědčiti odvolání, že tu bylo spoluzavinění žalobcovo, neboť povinnost k přihlášení žalobce u revírní bratrské pokladny jako plnoprávního člena byla podle stanov uložena jen žalované, nikoliv žalobci. Žalobce neměl ve směru tom povinnost; k nahlédnutí do matriky bratrské pokladny byl oprávněn, knížku členskou neměl, mohl se tudíž plně spoléhati na žalovanou, že povinnost přihlášky jí stanovami uložené řádně splnila.

N e j v ý š š í s o u d žalobu zamítl.

D ů v o d y:

Pokud jde o dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), jest přisvědčiti dovolateli, že nižší soudy neposoudily věc správně s právního hlediska. Žalobce spatřuje zavinění žalovaného těžařstva v tom, že po rozumu § 10 zák. o bratrských pokladnách ze dne 28. července 1889 čís. 127 ř. zák. a § 5 stanov bratrské pokladny pro falknovský revír ze dne 2. července 1894 čís. 1322 nebyl přihlášen žalovaným těžařstvem u bratrské pokladny jako plnoprávný člen od 1. srpna 1896 až 1. listopadu 1924, pokud se týče 1. října 1924, kdy nastala podle vyhlášky ministerstva veřejných prací ze dne 12. září 1924 čís. 202 sb. z. a n. účinnost zákona o pojištění u bratrských pokladen ze dne 11. července 1922 čís. 242 sb. z. a n. Rozhodnou jest proto otázka, zda žalobci příslušel pro případ trvalé výdělečné nezpůsobilosti (invalidity) po rozumu § 4 zák. o bratrských pokladnách ze dne 28. července 1889 čís. 127 ř. zák. již ze zákona nárok na důchod (provisi), třebas ho žalované těžařstvo nepřihlásilo u bratrské pokladny řádně jako plnoprávného člena, či zda teprve správná přihláška žalovaného těžařstva zakládala tento nárok. V době, kdy zákon z roku 1889 o bratrských pokladnách byl vydán, platil pro nemocenské pojištění zákon ze dne 30. března 1888 čís. 33 ř. zák. a pro úrazové pojištění zákon ze dne 28. prosince 1887, čís. 1 ř. zák. z roku 1888. Podle obou těchto zákonných předpisů byl dělník pro případ nemoci a úrazu již ze zákona pojištěn bez ohledu na to, zda se zaměstnavatelem přihláška stala a zda přihláška byla správná, jak blíže dovodil Nejvyšší soud, pokud jde o nemocenské pojištění, v rozhodnutí čís. 7142 sb. n. s. a, pokud jde o úrazové pojištění, v rozhodnutích čís. 5445, 6572 a 10.223 sb. n. s. Z předpisů zákona o bratrských pokladnách z roku 1889 nelze vyvoditi, že zákonodárce při zákonu tom sledoval jiný úmysl než při zákonech o úrazovém pojištění a při pojištění nemocenském, naopak z ustanovení § 10 zák. o bratrských pokladnách z roku 1889, v němž výslovně stanoveno, že všichni, kdož jsou zaměstnáni při provozování hornictví, jsou povinni ke vstupu do bratrské pokladny, ve spojení s ustanovením druhého odstavce § 31 tohoto zákona, kde zákon mluví o osobách těch jako již pojištěných, nikoli jako o osobách, jež se teprve pojistiti mají, plyne, že každý, kdo jest zaměstnán při provozování hornictví, je již pojištěn po samém zákonu, a to v horním provozu trvale zaměstnaný dělník, kterého označují uvedené stanovy v § 5 jako plnoprávného člena, i pro případ nemoci, i pro případ invalidity bez ohledu k tomu, zda ho majitel horního podniku u bratrské pokladny jako takového přihlásil čili nic, a že majitele podniku stihá jen povinnost, by doplatil bratrské pokladně to, co jí ušlo na pojistných příspěvcích následkem nepřihlášení nebo opožděného přihlášení, po případě nesprávné přihlášky. Zákon mluví sice v druhém odstavci § 31 uv. zákona jen o nepřihlášení, pokud se týče o opožděném přihlášení; než, není-li na újmu osobám při hornickém provozu zaměstnaným nepřihlášení vůbec, tím méně může jim býti na újmu přihlášení nesprávné a neúplné. Kdyby bylo bývalo úmyslem zákonodárce, by majitel horního podniku ručil těmto osobám za škodu pro nepřihlášení nebo pro opožděné přihlášení, po případě pro přihlášení nesprávné, nemohl mu pro

tento případ uložit povinnost, by zaplatil bratrské pokladně ušlé jí příspěvky. Že tak učinil, nasvědčuje jasně tomu, že úmyslem zákonodárcovým bylo, by nárok osob trvale při horním provozu zaměstnaným na invalidní důchod nebyl závislý na přihlášce, nýbrž by jim příslušel proti bratrské pokladně již ze zákona bez ohledu k tomu, zda je majitel podniku přihlásil u bratrské pokladny jako členy plnoprávné, čili nic. Jest zjištěno, že žalobce byl v horním podniku žalovaného těžařstva od 1. srpna 1896, ba již před tím, až do svého propuštění v lednu 1926 stálým dělníkem, a že měl proto nárok na plnoprávné členství u bratrské pokladny. Z toho jest zřejmo, že žalobci nepřísluší proti žalovanému těžařstvu nárok na náhradu škody proto, že ho těžařstvo nepřihlásilo u bratrské pokladny jako plnoprávného člena, ježto mezi škodou a opomenutím žalovaného těžařstva není příčinné souvislosti, a nepřísluší mu tudíž proti žalovanému těžařstvu nárok na placení zažalovaného důchodu. Na věci nemůže nic měniti, že žalobce byl pravoplatně zamítnut se svým nárokem na placení invalidního důchodu proti revírní bratrské pokladně ve Falknově nálezem vrchního rozhodčího soudu báňských bratrských pokladen ze dne 3. dubna 1928, ježto právní názor vyslovený v tomto nálezu není pro soudy vízící v tomto sporu, kde jde o jinou žalovanou stranu.

Čís. 11356.

Ustanovení císařského patentu ze dne 5. července 1853, čís. 130 ř. zák., jest použiti i na případ, kde jde o právo na hrabání listí v cizím lese, jež se opírá o obligační právní důvod a jest jen přechodné.

(Rozh. ze dne 23. ledna 1932, Rv II 875/30.)

Žalobkyně domáhala se na žalovaných, by bylo uznáno právem, že žalovaní zasáhli tím, že dne 28. listopadu 1928 vyhrabali jednu fůru listí, neoprávněně do žalobkyni příslušejícího práva služebnosti hrabání listí na pozemku p. č. 917/11 pastva, a že jsou povinni dalšího hrabání listí, pokud žalobkyně žije, na této parcele se zdržeti. Procesní soud první stolice, zjistiť, že parcela čís. 917/11 jest parcelou věnovanou lesní kultuře, žalobu zamítl, ježto žalobkyni nemůže příslušet právo na hrabání listí na takové parcele, poněvadž podle zákona ze dne 5. července 1853 čís. 130 ř. zák. jest nabytí takovéto služebnosti zakázáno a i její nabytí smlouvou je vázáno na souhlas správního úřadu; žalobkyně však za sporu neprokázala, ba ani netvrdila, že k takovému právu na hrabání listí jí správní úřad dal souhlas. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Ano jest soudem první stolice zjištěno, že parcela čís. 917/11 jest pozemkem věnovaným lesní kultuře, a služebnost, jejímž předmětem jest právo hrabání listí v lese, jest služebností pobírání lesních produktů, jest dostatečně jasno, že žalující strana služebnosti v žalobě označené smlouvou, k níž bylo by ostatně také zapotřebí písemné formy, bez souhlasu správního úřadu platně vůbec nemohla nabytí. Názor odvolatelky, že čís. patent ze dne 5. července 1853 čís. 130 ř. zák. měl na mysli jen služebnosti